

krog, z gestami rok in snovno pa so povezani z Marijo v trikotniškem liku tako, da tvori celotna kompozicija nekak prostorninski stožec. Kot kompozicijsko pomagalo spremlja v ozadju dogodek usločena arhitektura. Vsebinsko je dogodek zopet preračunan na najbolj dramatičen trenutek. Angeli so prinesli na oblakih Mater božjo s škapulirjem v rokah. Od hitrega poleta se ji je obleka šumno napela in razvihrala. Prav ta trenutek so jo ugledali me-nihi. V neznanskem razburjenju, ki se stopnjuje do ekstaze, sprejemajo ta nepričakovani obisk. Nemir celotne kompozicije še povečujejo svetle in temne partije oblakov in prekopicavajoča se telesa puttov.

S tem delom končujem poglavje cvetne dobe Ilovškove umetnosti, katere višek pomenijo freske v cerkvi sv. Petra, posebno ladijska kompozicija.

(Dalje.)

Opombe k 2. poglavju v prejšnji številki:

²¹ Zur Entwicklungsgeschichte der barocken Deckenmalerei in Wien. Str. 227—241. Gesammelte Aufsätze zur Kunstgeschichte von M. Dvořák. München 1929. Poslej citiram le Dvořák in odg. stran. — ²² Prim. odlično študijo St. Vurnika v ZUZ, IX, 1929, str. 65 sl. — ²³ M. Dvořák: Geschichte der italienischen Kunst, B. II. München 1928, str. 197. — ²⁴ Thalnitscher: Historia, str. 56. — ²⁵ Die Kunstliteratur, von Julius Schlosser, Wien 1924, str. 450. Poslej navajam le Schlosser in odg. stran. — ²⁶ o. c., 592. — ²⁷ Filippo Baldinucci: Vite dei pittori italiani del seicento. Sanconi, Firenze 1922, str. 183—184. — ²⁸ Thalnitscher, l. c., str. 48. — ²⁹ o. c., 56. — ³⁰ Schmerber H. dr. Betrachtungen über die italienische Malerei im 17. Jahrh. Strassburg 1906, str. 210. — ³¹ Labaci 1707, Pars V., pridiga: Domi-nica II. post Epphaniam, str. 79 sl. — ³² Pars IV., str. 298 sl. — ³³ Prim.: Dr. Glonar: Med reformacijo in romantiko, l. 1916., Ljubljanski zvon. — ³⁴ Prim. Guercinove freske v villa Ludovisi, v Rimu (Aurora). — ³⁵ Prim. freske v gradu Nußdorf, str. 455, 456, Österreichische Kunsttopographie, B. II. — ³⁶ Stelè, Monumenta II. Fig. 43. — ³⁷ Prim. op. 210. Snov je značilna za miselnost tedanje inteligence. Ljubezen do narave se zakriva v antičnim plaščem nekakega arkadijstva. Po drugi strani pa se v filozofskem oziru rado igračka n. pr. z grškimi protofilozofskimi teorijami, o elementih sveta, zraka etc.

Lado Piščanec | Božja igra

I.

Ko se plavica v žitu je razcvela,
si se vrnila v svojo rodno vas;
a kot spomladi ptic selivk krdela,
prišla si le za kratek čas med nas.

Bila si kot Madona na oltarji:
kot mandelj zožene bile oči
so tvoje od skrivnostno lepih zarij,
ki zasijale so ti v mlade dni.

In ko poslavljalas si se od vsega,
je bil brez vsake boli tvoj pogled;
kot da prišla bi z onstranskega brega
pogledat spet naš bridko lepi svet.

Ločili smo se od tebe brez tesnobe —
globoko je kapljála naša kri.
Bilà si preko zemlje, preko dobe,
tam je globina, tam tesnobe ni.

II.

Na meji svetá, vsa pokojna stojiš:
krog tebe ni vzduha ljudi, gneče hiš,
krog tebe vsa bitja so znamenja svéta
in s tabo so z onstransko zarjo odeta.

Ob ognjih, prižganih pred zadnjo nočjo,
le bela postava je tvoje telo;
vse črte ostré ljubosumno si skrila,
za večnost pred svetom si jih zatajila.

Vse bliže poslušáš vesoljstva koral;
ko ranil bo prvi pojoči te val,
na rôkah Boga boš kot roža omedlela
in v novo, brezkončno pomlad zadehtela.

Pepči Marinčeva | Pot med hmeljniki

I.

Spet naju pot nazaj v dolino pelje,
topoli so pogrebci sredi gmajne,
od daleč joče spev beraške lajne,
razpali mlin le prazne ure melje.

Megla na trhli brvi naju čaka
in venča te s solzami mrtve rose.
Zasikale so v jutru prve kose.
Samotni vran na starem boru kraka.

Nekje prerasle grob so blede trave,
nad njim se bočijo čebelje ceste.
Polnoč približala je misli zveste,
molk spaja srca, žalost in daljave.

Zdaj okna koč so v mraku oslepela.
Kako so tesna pota med vrtovi!
Sklonila sva se trudna v boli novi.
Brezgnezdna ptica je nekje vzdrhtela.